

PEKKA LEMPIÄINEN

JUORU

Juoru

Juoru

Pekka Lempiäinen

© 2026 Pekka Lempiäinen

Kustantaja: BoD · Books on Demand, Mannerheimintie 12 B, 00100
Helsinki, bod@bod.fi

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273, 22763 Hampuri,
Saksa

ISBN: 978-952-80-1163-7

1.

Larri Tankanen heräsi varhain. Olo ei ollut kovin hyvä, ei tosin huonokaan, mutta outo. Jokin häiritsi ajatuksia niin, ettei nukkumisesta tullut mitään. Häiritsijä tuli tajuntaan jostain alitajunnan sokkeloista, tuli uudelleen ja uudelleen. Se sanoi jotain sekavaa ja epäselvästi senkin vähän, mumisi ja takelteli unisella äänellä.

Hän sulki silmät, yritti siten päästä takaisin unen ja valveen rajamaille. Siellä hän uskoi alitajunnan majailevan. Nyt hän jo vähän paremmin tuon äänen kuulikin. Tuo alitajunnan ääni puhui jotain itsemurhasta.

Samassa hän myös näki puhujan. Se olikin Vili Karpalainen, hyvin surullisen oloinen ja juopunut, mutta tuima Vili Karpalainen. Samassa Vilin ääni kuului selvästi. Se sanoi:

– Minä kun itsemurhan teen...

Samassa hän oli taas hereillä. Mitä Karpalainen olikaan sen jälkeen sanonut? Ja oliko Vili sanonut, että minä kun teen itsemurhan, vai että minä jos teen?

Kyllä olikin vaikea muistaa.

Muistikuvissa Vili Karpalainen istui baarissa. Siinä samassa pöydässä istuivat ainakin Eetu Sinivalo, Vuolan Sakari ja Sauli Atte Nyysjä, sekä muutama mies, joita hän ei nimeltä tuntenut. Muualla baarissa väkeä istui tasaisesti ja olivat useimmat hänelle outoja. Musiikkia kuului jostain ja oli aika kovaäänistä. Taisipa teeveekin olla päällä ja suoltaa jotain vain ohjelmaa. Pälpätystä kuului vähän joka puolelta ja välillä pälpätys yltyi kovaääniseksi. Kesä kun oli, myös autojen ja mopojen ääniä kantautui maantieltä sisälle baariin avoimesta ulko-ovesta.

Nyt hän muistikin jo suht hyvin. Hän oli illalla poikennut pikaisesti baariin, oli juonut vain yhden oluen pahimpaan janoon. Parin

pöydän päässä oli istunut kaljalla Vili Karpalainen noiden muutaman tuttavansa seurassa. Siinä pöydässä puhuttiin itsemurhista. Seurue oli oudon kaksijakoinen. Toiset suhtautuivat asiaan hyvin vakavasti, toiset vain virnuilivat. Vili oli näyttänyt pikemminkin uniselta ja poissaolevalta. Enemmän siinä pöydässä olivat äänessä Eetu ja Sakari.

Hän ei heitä oikeastaan ollut ollenkaan kuunnellut, mutta kun musiikki oli hetkeksi tauonnut, hiljaisessa baarissa osa keskustelusta oli painunut tajuntaan, varsinkin nuo Vilin lausumat sanat:

- Minä kun teen itsemurhan, niin kyllä takuulla siinä onnistun. Minä kun tekisin sen niin, että...

Loput Karpalaisen sanoista hukkuivat muihin kovaäänisiin keskusteluihin ja musiikkiin.

Baarista lähtiessä hän oli vielä kääntynyt katsomaan sisälle jääviä. Silloin hän oli vasta oikein kunnolla nähnyt Vili Karpalaisen. Mies oli näyttänyt hyvin murheelliselta, mutta samalla jotenkin päättäväiseltä. Tuli mieleen, että sellaiselta itsemurhaa hautovan kai kuuluikin näyttää. Aina välillä Vilin kasvot olivat vääntyvinään hymyyn, mutta jo samassa, kun hymy koetti kasvoille asettua, suru ja murhe työnsivät sen pois. Kasvoille jäi epätoivoa ja epäuskoa kuvastava ilme. Tuon ilmeen tukeva olutryyppy tuopista työnsi pois. Sitten sama alkoi alusta.

Hän seurasi ilmeitä Vilin kasvoilla monen minuutin ajan. Ei hän niistä mitään tolkkua saanut. Ei hän ollut samanlaista ennen nähnyt.

Kotiin kävellessä hän kuitenkin oli jo Vilin unohtanut, eikä mikään aluksi häirinnyt yöunia.

2.

Larri lähti sinä aamuna kylälle paljon tavallista aikaisemmin. Hän uskoi, että kioskillä tai kahvilassa istuessa kuulisi piankin, jos Vili jo oli aikeensa toteuttanut. Jos ei, niin ehkä hän jonkun kyläläisen saisi kiinnostumaan asiasta ja voitaisiin yhdessä Vilin aikeet estää.

Aamu oli aurinkoinen ja päivästä takuulla tulisi lämmin. Kaikki muutkin asiat tuntuivat olevan parhaalla tolalla. Mutta silti päässä yhä pyörivät Vili Karpalaisen sanat itsemurhasta. Vaikea siinä oli itsenkään elämästä nauttia.

Polku kylälle kulki metsien kautta. Se oli hiljainen polku, vain harvoin siellä kukaan tuli vastaan.

Suuri kuusi kasvoi kohti taivasta loivan rinteen yläosassa. Se kai oli suurin puu mitä lähitienoilla kasvoi, ehkä myös vanhin. Se oli kai vanhempi kuin yksikään kylän ihminen. Ehkä se oli kaikista kylän elävistä olennoista

kaikista vanhin. Se oli suuri ja komea kuusi ja vaikutti siltä, että se hyvin tiesi sen itsekin. Alhaalta rinteestä katsottuna näytti, että kuusen latva hipoi taivasta.

Kukaan ei tiennyt mistä ja milloin puu siihen oli ilmestynyt. Sehän olikin kai vanhempi kuin kukaan toinen.

Siihen Larri aina pysähtyi, oli sitten menossa kylälle tai tulossa sieltä. Siinä olikin mukava paikka seisahtua hetkeksi, se kun sijaitsi puolimatassa hänen asunnolta kylälle. Kuumina päivinä kuusi antoi varjon, kosteina keleinä se piti sateen loitolla.

Kuusenjuurelta hän näki kylää pienen osan. Latvasta olisi kai nähnyt melkein koko kylän, mutta ei hän koskaan latvaan ollut kiivennyt. Hänelle riitti, kun näki kylästä sen osan ja sen rivitalon katon, missä itse asui. Sitä hän aina seisahtui katsomaan.

Katsoi hän myös kuusta, aloitti katsannon puun paksusta tyvestä, nosti sitten katsettaan hitaasti ylös, kunnes alkoi pyörryttää.

Hän oli jossain nähnyt tai kuullut, ehkäpä vain televisiosta, miten puu voi salakavalasti lahota sisältä päin, niin ettei puussa lopulta ole jäljellä juuri muuta kuin kuoret. Helpostihan kova tuuli silloin kaataisi suurenkin puun.

Mutta tämä kuusi näytti yhä terveeltä, havunneulasia oli tasaisesti joka oksalla ja olipa kuudessa ollut kerkkiäkin alkukesästä. Ei se aivan vaivainen voinut vielä olla.

Nyt Larri ei jaksanut puuta ihailia. Ajatukset kulkivat jossain muualla, eilisessä ja Vili Karpalaisen puheissa.

Uudelleen ja uudelleen tulivat mieleen Vili Karpalaisen sanat:

– Minä kun itsemurhan...

Nuo sanat kummittelivat päässä, ne aiheuttivat selkärankaan kummaa värinää, ne saivat aikaan sormissa pientä vapinaa. Suuhun

tuntui kerääntyvän sylkeä niin paljon, että piti tavan takaa sitä nieleskellä.

Tarkoittivatko nuo oireet sitä, että Vilin sanoihin piti suhtautua vakavasti? Pitäisikö hänen oikein tehdä jotain, estää jotenkin Viliä aikeitaan toteuttamasta?

Mutta olihan Vilin puheen toki kuullut moni muukin. Vai olivatko nuo kaikki muut baarin asiakkaat olleet illalla jo niin kaljan ja metelin turruttamia, etteivät Vilin sanat olleet yltäneet kenenkään toisen tajuntaan.

Vili oli näyttänyt niin vakavalta ja murheelliselta, että kaipa tämä tosissaan oli ollut. Se herätti heti mieleen kysymyksen, että joko Vili oli aikeensa toteuttanut, roikkuiko jo köyden päässä, vai oliko ampunut päänsä tohjoksi, vai ehkä käyttänyt jotain myrkyä?

Hän näki Reeti Mahoisen istumassa pienen matkan päässä kaatuneen puun päällä. Hän kulki luo, sanoi:

- Sinä se olet siitä löytänyt mainion levähdyspaikan. Kelpaa siinä istua näin komealla kelillä.

- Kyllä kelpaa.

- Mennäänkö kioskille kahville.

- Mennään vaan.

Piti jatkaa matkaa. Jollekin hänen pitäisi tietonsa kertoa, ei hän muutoin saisi rauhaa. Reeti ei tosin siihen tarkoitukseen ollut sopivin ihminen, mutta elävän ihmisen seura rauhoitti, ihmisen, joka ei kai koskaan ollut puhunut itsemurhasta, ei kai koskaan ollut edes ajatellut itsemurhan tekemistä.

Kioskilla oli paljon väkeä. Kai kaunis aamu oli houkutellut ihmisiä ulos aamukahville. Vapaita istumapaikkoja ei juuri silloin ollut. Vähän kauempana puistonpenkillä tupakoitsijat olivat omana ryhmänä.

Hän osti kahvin myös Reetille. Alkuun seisottiin seinustalla, mutta siihen aurinko ei

hyvin osunut. Vilu tuli nopeasti kesälläkin, jos oli ohkaisissa vaatteissa lähtenyt.

Piti hakeutua tupakoitsijoiden seuraan. Reeti seurasi perässä.

Hän joi kahvia ja kuunteli. Tuo oli kuitenkin piristävää. Pienessä hetkessä hän sai tietää lähes kaiken mitä pienessä kylässä puhuttiin. Paitsi ei sitä mitä oli tullut hakemaan. Vili Karpalaista kukaan ei maininnut, ei puhuttu itsemurhista mitään. Hän päätti itse ottaa asian esille:

- Onko kukaan tänään sitä Viliä nähnyt, sitä Karpalaista?

He vain puistelivat päitään.

Paikalle askelsi Jaska Laario. Larri uskoi, että tuo alati kylällä sinne tänne kulkeva Jaska saattaisi tietää, jos Vili jo oli aikeensa toteuttanut. Mutta Jaska aloitti puheen jo muutamaan metriä ennen kuin oli perillä:

- Sulkiivat multa pankkitunnukset, perkeleet. On kummaa touhua. Nyt en saa

rahaa mistään, vaikka rahaa kyllä olisi. Kun soitin sinne, sanoivat että jotain ylimääräistä liikennettä ollut tilillä. Piti sitten varata aika sinne palvelupisteeseen. Lähin on kai kymmenen kilometrin päässä. Ylihuomenna pitää sinne mennä. Jokin haittaohjelma varmaan päässyt yllättämään. Pankkitili meni jo perjantaina ihan sekaisin. Ensin sieltä meni kaikki rahat jonnekin vaan, mutta jo hetken päästä tuli tilalle jostain vaan enemmän kuin mitä siellä oli ollutkaan. Mutta ennen kuin niitä ennätti nostamaan, ne jo taas lähtivät jonnekin pienissä erissä. Koko ajan oli liikennettä, milloin vain nettipankin avasin. Koko iltapäivän ja illan pätkäilin sen kanssa. Yöllä sain pari tuntia sentään nukuttua, mutta sitten piti taas mennä katsomaan, että mitä kummaa siellä tapahtuu. Aamulla sitten asensin virustorjuntaohjelman, sekä tietokoneeseen että puhelimeen. Sitten se meno kyllä heti hiljeni siellä. Verkkopankissa kävin

vaihtamassa salasanan. Joku hakkeri tai haittaohjelma siellä on ollut. Mä luulen, että se kai johtui siitä, kun oli upouusi puhelin mulla. Vasta päivällä paketista avasin. Ja heti piti mennä nettipankki asentamaan ja avaamaan. Se olisi pitänyt ensin kai jokin suojaus siellä päivittää. Minä päivitin sitten myöhemmin. Ei kai upouudessa puhelimessa mitään virustorjua ole. Eikä siinä kai muuta tapahtunut, ku että välillä tilille tuli rahaa ja sitten se tuhlesi niitä samassa pois...

Kun Larri näki Iita Himpakan kulkevan maantiellä, Larri lähtikin tämän perään.

Larri Tankanen kuulee baarissa tutun miehen puhuvan itsemurhasta. Se jää vaivaamaan vanhan miehen mieltä niin, että hän tulee päästäneeksi irti juorun. Kerran liikkeelle laskettua juorua ei voi enää perua.

Juoru leviää aina Espanjan aurinkorannalle asti. Sitä kuljettavat hyvää tarkoittavat vanhat akat ja ukot.

Juorulla on odottamattomia seurauksia. Lopulta ei voikaan tietää, vievätkö ihmiset juorua eteenpäin, vai juoru ihmisiä.

Kirjassa juoru seurataan muutaman ihmisen suhtautumista sekä juoruun,, että myös itsemurhiin.

BoD



9 789528 011637